

Oud-notaris De Wolf over alzheimerzaak

‘Zo wilde cliënt het’

‘Grievend lichtzinnig’ noemt journalist Philip Kooke junior de handelwijze van De Wolf bij het huwelijk van zijn vader die aan alzheimer lijdt. De Wolf vindt dat Kooke zich bezondigt aan ‘stemmingmakerij’.

TEKST: LEX VAN ALMELO
FOTO: TRUUS VAN GOG

‘Hoe mijn vader alzheimer kreeg en veranderde van patiënt in prooi’ luidt de ondertitel van het boek dat Philip Kooke junior schreef over het ‘geheime’ huwelijk van zijn aan alzheimer lijdende vader met de Poolse ‘Magda’. (*Ik laat je nooit in de steek*. Uitgeverij Nieuw Amsterdam, 2007). Volgens Kooke junior trouwt zijn vader in het geheim met ‘Magda’. In de huwelijkse voorwaarden staat volgens de auteur dat het hele vermogen van zijn vader naar Magda gaat als hij eerder overlijdt dan zijn veel jongere Poolse echtgenote. En, zo schrijft hij: ‘Mocht Magda eerder overlijden, dan gaat al haar vermogen vreemd genoeg niet naar pa. Kortom, we zijn in het geheim ontferd. Omdat mijn vader onlangs zijn familiebedrijf heeft verkocht, gaat het hier niet om een zeer bescheiden vermogen.’

In *Notariaat Magazine* nr. 2 van februari 2008 zegt Philip Kooke junior over De Wolf, die de huwelijkse voorwaarden heeft opgemaakt: ‘Deze notaris heeft het helemaal fout gedaan. Hij had mijn vader een jaar lang niet gezien en heeft alles telefonisch voorbereid. Toen mijn vader op zijn kantoor kwam, lagen de akten al

klaar. Hij heeft deze alleen maar aan hem voorgelezen. Ik vind die werkwijze grievend lichtzinnig.’

STEMMINGMAKERIJ

Wegens zijn vakantie kon De Wolf niet in hetzelfde artikel reageren op de aantijgingen van Kooke. Nu doet hij dat alsnog, laverend tussen openhartigheid, weerwoord en geheimhoudingsplicht. Hij wil niet uit de school klappen over de besprekingen die hij met Kooke senior en zijn vrouw heeft gevoerd. Ook gaat hij niet in op de familieomstandigheden die de kinderen Kooke in de procedure en daarbuiten hebben geschetst. De Wolf wil daarover uitsluitend kwijt dat die op essentiële punten in het geheel niet overeenkomen met zijn waarnemingen. Maar sommige beweringen van Kooke kunnen eenvoudig niet onweersproken blijven. De Wolf: ‘Kooke stelt dat er is sprake van feitelijke onterving via de gemaakte huwelijksvoorwaarden. Ik vind dat stemmingmakerij. De inhoud van de regeling rechtvaardigt deze conclusie op geen enkele wijze.’ De suggestie dat De Wolf met Magda onder een hoedje zou hebben gespeeld,

‘Sommige beweringen van Kooke kunnen eenvoudig niet onweersproken blijven’

werpt hij verre van zich. Als zij op het vermogen van Kooke senior uit zou zijn, had zij helemaal geen notaris nodig gehad. Dan was het immers veel eenvoudiger geweest als partijen in gemeenschap van goederen waren getrouwd, zonder huwelijksvoorwaarden. Het door de kinderen Kooke gestelde probleem zit in het huwelijk zelf, niet in de huwelijksvoorwaarden.

VOLSTREKT ONJUIST

Het verwijt dat De Wolf Kooke senior in het jaar vóór het passeren van de akte niet heeft gezien en alles telefonisch heeft voorbereid, is volgens De Wolf volstrekt in strijd met de feiten. Kooke senior had De Wolf zelf verteld dat hij aan alzheimer lijdt. De notaris heeft daarom uitgebreid de tijd genomen om met hem te communiceren. De Wolf en een collega hebben zich er in meerdere gesprekken op kantoor van vergewist dat hun cliënt in staat was zijn wil te bepalen en dat de opgestelde akten zijn wensen juist weergaven. 'Al deze besprekingen waren nodig met het oog op de zorgvuldigheid. Kooke senior vertelde ons dat hij het zo wilde. En ik heb mij ervan overtuigd dat dit het geval was. Een verklaring van een arts achtte ik daarvoor niet nodig.'

De Wolf heeft feitelijk precies gedaan wat het *Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid ten behoeve van notariële dienstverlening* later zou voorschrijven. Maar volgens de tuchtrechter had hij niettemin een medicus moeten raadplegen.

De Wolf is het daar helemaal niet mee eens. 'Of een persoon in staat is om te verklaren wat hij ten aanzien van de notariële akte wil, is alleen de verantwoordelijkheid van de notaris. En die kan zich niet van zijn verantwoordelijkheid bevrijden door een medische verklaring te vragen. Daarbij komt dat dergelijke verklaringen, zo zij al afgegeven worden, vaak een slag om de arm houden en weinig zeggen over de situatie van de cliënt op het moment van passeren der akte.'

Deze argumenten maakten geen indruk op de notariskamer van het gerechtshof Amsterdam. Net zo min als de consequentie dat de notaris dus tuchtrechtelijk laakbaar handelt wanneer hij een testament passeert als er geen tijd is om een medische verklaring te vragen. Het juridisch bureau van de KNB heeft ten

behoefte van de tuchtrechtelijke procedure nog wel schriftelijk bevestigd dat De Wolf dit op de juiste manier ziet.

De Wolf heeft verder moeite met de houding van de zoons. 'Toen een van hen mij enige tijd voor het huwelijk belde om mij te waarschuwen dat hun vader aan alz-

'Of een persoon in staat is te verklaren wat hij wil, is alleen de verantwoordelijkheid van de notaris'

heimer lijdt, heb ik hem voorgehouden dat kinderen de mogelijkheid hebben hun vader onder bewind of curatele te laten stellen wanneer zij problemen verwachten. Dat wilden zij niet, omdat zij dat vervelend vonden voor hun vader. Maar is dit dan niet vervelend?'

GEHEIMHOUDING

Over de inhoud van de gesprekken met Kooke senior blijft De Wolf zwijgen, zoals hij dat ook heeft gedaan tijdens de zittingen van de tuchtrechter. De kinderen zijn naar zijn stellige overtuiging niet te beschouwen als belanghebbenden bij de akten en hun klacht zou dus niet ontvankelijk moeten zijn. Daarom verbaast het De Wolf dat de tuchtrechter de zoons van zijn cliënt als 'potentieel' belanghebbenden heeft aangemerkt. 'Bij de huwelijksvoorwaarden zijn zij geen partij. En zij zijn pas erfgenaam als de vader is overleden. Het gevolg van de uitspraak van het gerechtshof zou kunnen zijn dat kinderen voortaan een afschrift van het testament kunnen opvragen voordat hun ouders zijn overleden. Ik vind dat principieel onjuist.'

Dat hij zich op zijn geheimhoudingsplicht bleef beroepen heeft de tuchtrechter De Wolf zwaar aangerekend. Door de stellingen van de klagende kinderen onweersproken te laten, lijken zij feitelijk gelijk

te hebben gekregen. De waarheidsvinding in een tuchtrechtelijke procedure verdraagt zich slecht met geheimhouding.

Was u niet roomser dan de paus?

De Wolf: 'Blijkbaar. Maar ik zat in een soort spagaat. Ik wilde niets zeggen over mijn cliënten waar de kinderen bij waren, omdat zij voorlopig slechts derden zijn. Je hoort als notaris eigenlijk niet eens tegen de kinderen te zeggen dat de vader is langs geweest om een testament op te maken.'

Zou u het achteraf gezien anders hebben willen doen?

'Nee, ik blijf van mening dat de verplichte medische verklaring geen oplossing voor het probleem is. Zij kan onder bepaalde omstandigheden een rol spelen als hulpmiddel bij het beoordelingsproces. Maar de notaris blijft volledig verantwoordelijk voor de beslissing om al dan niet te passeren. Anders dan sommigen denken heeft de tuchtrechter zich niet uitgelaten over de juistheid van mijn oordeel over de wilsbekwaamheid. Mij is alleen aangerekend dat ik geen medische verklaring heb gevraagd.'

Overigens heeft de ambtenaar van de burgerlijke stand met hetzelfde beoordelingsprobleem te maken. Gezien de ingrijpende vermogensrechtelijke gevolgen van een huwelijk zou ook hij in de visie van het hof dus een medische verklaring moeten vragen. Voor zover ik weet bestaat zo'n voorschrift niet.'

Naar aanleiding van deze procedure kun je je afvragen in hoeverre de inhoud van een vertrouwelijk gesprek met een erfflater onder de geheimhouding valt. Wat vindt u?

'Voor zo'n gesprek geldt gewoon de geheimhoudingsplicht.' •